

23 Comhairle Chomhairleach Bhuiséadach na hÉireann

- 23.1** Bunaíodh Comhairle Chomhairleach Bhuiséadach na hÉireann faoin Acht um Fhreagracht Bhuiséadach, 2012 (an tAcht), chun measúnuithe neamhspleácha a sholáthar ar phleananna agus réamh-mheastacháin bhuiséadacha an Rialtais agus chun plé poiblí a threorú ar ábhair eacnamaíocha agus bhuiséadacha.

Cuntais Chomhairle Chomhairleach Bhuiséadach na hÉireann

- 23.2** Is é Cathaoirleach na Comhairle Buiséadaí an t-oifigeach atá freagrach as a ráitis airgeadais a ullmhú agus a chur i láthair lena n-íniúchadh.¹ Faoin Acht, ceanglaítear ar an gComhairle Bhuiséadach cuntais ar fháltais agus ar chaiteachas a choinneáil san fhoirm a cheadaíonn an tAire Airgeadais (an tAire)² agus iad a chur isteach lena n-íniúchadh ag an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste laistigh de thrí mhí tar éis dheireadh na tréimhe cuntasáochta lena mbaineann siad. Ar chríochnú an iniúchta, caithfear cóip de na cuntais agus den tuarascáil iniúchta a thabhairt don Aire, a chaithfidh iad a leagan os comhair Thithe an Oireachtais.
- 23.3** Ar leithligh, ceanglaítear leis an Acht ar an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste tuairisc a thabhairt do Dháil Éireann maidir le cruinneas na suimeanna a thugann an Chomhairle Bhuiséadach chun cuntais gach bliain. Is í seo an tuarascáil do 2021.

1 Is é an tUasal Sebastian Barnes (ECFE) Cathaoirleach na Comhairle Buiséadaí.

2 Ullmhaíodh ráitis airgeadais na Comhairle de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102.

3 Foráiltear le mír 9 den sceideal a ghabhann leis an Acht don fhoinsé mhaoinithe agus socraítear léi an leibhéal bunlíne caiteachais don Chomhairle ar thosach feidhme (an 31 Nollaig 2012) ag €800,000.

4 Cuireann an Roinn Airgeadais Innéacs Comhchuibhithe ar Phraghsanna do Thomhaltóirí (ICPT) de chuid na Príomh-Oifige Staidrimh i bhfeidhm agus an uasteorainn d'aon bhliain á cinneadh aici. Ba é an ráta ICPT a úsáideadh chun an uasteorainn a ríomh in 2021 ná -0.5%.

5 Cinntear ioncam agus caiteachas faoin gcoinbhinsiún cuntasáochta fabhráithe, cé go bhfuil an uasteorainn maoinithe bunaithe ar airgead tirim.

- 23.4** Rinneadh iniúchadh ar chuntais na Comhairle Buiséadaí do 2021, agus eisíodh an tuarascáil ar an iniúchadh an 13 Meán Fómhair 2022.

- 23.5** Táim sásta go dtugtar sna cuntais léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na Comhairle Buiséadaí ag deireadh 2021 agus ar a hioncam agus a caiteachas don bhliain.

Maoiniú

- 23.6** Maoinítear an Chomhairle Bhuiséadach ó Phríomh-Chiste an Stáitchiste, faoi réir méid 'uasteorann' bhliantúil atá innéacsaithe de réir boilscithe.³ B'ionann an uasteorainn mhaoinithe a bhí bunaithe ar airgead tirim do 2021 agus €834,000 (2020: €838,000)⁴ agus thóg an Chomhairle Bhuiséadach cistí dar luach €648,000 amach sa bhliain.
- 23.7** B'ionann ioncam na Comhairle Buiséadaí don bhliain agus €836,000 (2020: €786,000) nuair a thugtar cuntas ann ar bhonn fabhráithe.⁵
- 23.8** B'ionann caiteachas reatha na Comhairle Buiséadaí agus díreach níos mó ná €836,000 in 2021 (2020: €787,000).
- 23.9** B'ionann costais tuarastail agus 53% den chaiteachas in 2021. Bhain an ghné ba mhó de chaiteachas riaracháin neamhphá na Comhairle Buiséadaí le táille riaracháin a bhí iníoctha leis an Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta (ESRI) maidir le costais chóiríochta oifige agus seirbhísí tacaíochta in 2021, arbh ionann iad agus thart ar €131,000 san iomlán.

Athbhreithniú piaraí

- 23.10** De réir an phlean straitéisigh 2020 – 2022 uaithi, choimisiúnaigh an Chomhairle Bhuiséadach an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta chun meastóireacht sheachtrach a dhéanamh chun feidhmiú na Comhairle Buiséadaí a mheasúnú maidir lena sainordú faoin Acht, lena struchtúir rialachais, le cé chomh héifeachtach agus a chuireann sí a cuid oibre in iúl agus le tionchar a cuid oibre.
- 23.11** Foilsíodh tuarascáil an ghrúpa athbhreithnithe i mí Feabhra 2021.¹
- 23.12** Fuarthas amach san athbhreithniú gur fheidhmigh an Chomhairle Bhuiséadach go maith de réir caighdeáin idirnáisiúnta, agus í ag comhlíonadh na bprionsabal nó na gcaighdeán i mbeagnach gach réimse nó ag feidhmiú os a gcionn. Luadh san athbhreithniú gur chuidigh an Chomhairle Bhuiséadach le bainistíocht buiséadach a neartú in Éirinn trí uirlisí nua a fhorbairt chun comhlíonadh rialacha buiséadacha a mheas agus chun an timthriall eacnamaíoch a thomhas. Fuarthas amach san athbhreithniú go léiríonn an Chomhairle leibhéil arda trédhearcachta maidir lena modheolaíochtaí agus go meastar í a bheith neamhspleách agus neamhchlaonta.
- 23.13** Rinneadh roinnt moltaí thar shé réimse san athbhreithniú: buiséad, ceannaireacht, ceanglais rialachais, rochtain ar fhaisnéis, soláthar foirne agus saincheisteanna buiséadacha meántéarmacha agus fadtéarmacha.
- 23.14** Ag teacht sna sála ar mholtaí na tuarascála, d'aithin an Chomhairle Bhuiséadach 28 ngníomhphointe mholta. I ndiaidh athbhreithnithe, chinn an Chomhairle gan moladh amháin a chur i bhfeidhm, agus d'aithin sí go raibh cur i bhfeidhm 15 cinn acu faoina rialú díreach, ach nach raibh cur i bhfeidhm an 12 mholadh eile faoina rialú.
- 23.15** Thosaigh an Chomhairle Bhuiséadach ag cur i bhfeidhm na moltaí atá faoina rialú díreach, agus ag dul i gcomhairle leis an Rialtas maidir leis na saincheisteanna eile. Ag deireadh mhí Lúnasa 2022, bhí deich gcinn de na moltaí atá faoi rialú díreach na Comhairle curtha i bhfeidhm go hiomlán, agus bhí na cúig cinn eile curtha i bhfeidhm i bpáirt. As an 12 mholadh nach bhfuil faoi rialú díreach na Comhairle, bhí trí cinn acu curtha i bhfeidhm go hiomlán agus bhí dhá cheann acu curtha i bhfeidhm i bpáirt. Tá an Chomhairle ag tabhairt faoi phlé leanúnach leis an Roinn Airgeadais maidir le cur i bhfeidhm na seacht moladh eile.

¹ Tá tuarascáil an athbhreithnithe ar fáil ag www.fiscalcouncil.ie.